

ΒΗΜ **Magzino**

«ΤΟ 2024 ΗΓΑΝ ΓΙΑ ΕΜΕΝΑ ΜΙΑ ΔΥΣΚΟΛΗ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ, ΓΕΜΑΤΗ ΜΕ ΣΤΙΓΜΕΣ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΠΟΝΟΥ. ΣΤΙΣ ΑΝΤΙΞΟΟΤΗΤΕΣ ΟΜΩΣ ΒΡΙΣΚΟΥΜΕ ΣΥΧΝΑ ΤΗ ΒΑΘΥΤΕΡΗ ΔΥΝΑΜΗ ΜΑΣ. Η ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΥΠΗΡΞΕ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΓΙΑ ΕΜΕΝΑ, ΚΑΘΩΣ ΜΟΥ ΕΠΕΤΡΕΨΕ ΝΑ ΔΙΟΧΕΤΕΥΩ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΜΟΥ ΣΕ ΚΑΤΙ ΜΕ ΘΕΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟ»

TATIANA BLATNIK

ΑΔΚΗΣΤΕΣ ΠΡΩΤΟΨΑΛΤΗ ΞΕΔΙΠΛΩΝΕΙ ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΠΤΥΧΕΣ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΤΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΡΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΤΟΞΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ
ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΕΣ ΠΡΟΕΔΡΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΟΤΑΝ Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΥΝΑΝΤΑ ΤΗ ΜΥΘΟΠΛΑΣΙΑ
HELMUT NEWTON ΣΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ Η ΕΚΘΕΣΗ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΥ ΤΩΝ ΑΙΣΘΗΣΙΑΚΩΝ, ΣΤΥΛΙΖΑΡΙΣΜΕΝΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ

ΤΑΤΙΑΝΑ ΜΠΛΑΤΝΙΚ

«Η ενασχόλησή μου με την ψυχική υγεία υπήρξε θεραπευτική για εμένα»

Η ιδρύτρια της Breathe Hellas μιλάει για το σημαντικό έργο της που αφορά κυρίως τους νέους, καθώς και για την καμπάνια «The Uniform of Hope» που μόλις ολοκληρώθηκε και στην οποία συμμετείχαν κορυφαίοι Έλληνες από τον χώρο του αθλητισμού.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΝΤΙΑΝΑ ΚΑΡΤΣΑΓΚΟΥΛΗ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΤΣΑΤΣΑΝΗ (D-TALES CREATIVE AGENCY)
FASHION EDITOR ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΖΩΗΣ

«Πότε ψε», «Να το λιάς», «Αγάπα το όνειρό σου», «Το καλύτερο μετάλλιο που μπορείς να κερδίσεις είναι η εσωτερική σου ισορροπία» είναι μερικά από τα μηνύματα των ελλήνων αθλητών και προπονητών τα οποία καταγράφηκαν δίπλα στα πορτρέτα τους και προβλήθηκαν σε διάφορα σημεία, όπως στο μετρό, στο πλαίσιο της τριμήνιας καμπάνιας «The Uniform of Hope» που συνδιοργάνωσε η Breathe Hellas, υπό την αιγίδα του υπουργείου Υγείας, του υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής, σε συνεργασία με το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγείας, Νευροεπιστημών και Ιατρικής Ακρίβειας «Κώστας Στεφανής». Στόχος η αφύπνιση και ενημέρωση του κοινού και ιδιαίτερα των νέων για τα θέματα ψυχικής υγείας, μέσα από τις αφηγήσεις των αθλητών, οι οποίοι μοιράστηκαν ιστορίες από την προσωπική τους διαδρομή. Τα μηνύματα αποτυπώθηκαν και στο μεταξωτό «Scarf of Hope», μια συνεργασία με τη Mantility, το οποίο δωρίστηκε στους Έλληνες αθλητές που συμμετείχαν στους Θερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες του 2024 στο Παρίσι. Ψυχή του όλου εγχειρήματος η Τατιάνα Μπλάτνικ, η οποία από το 2020 που ίδρυσε την Breathe Hellas, την πλατφόρμα που έχει ως στόχο της την προάσπιση της ψυχικής υγείας, την προώθηση της αυτοφροντίδας και τη δημιουργία συναισθηματικά υγιέστερων κοινοτήτων, εργάζεται με πάθος για ένα μέλλον με περισσότερο υγιείς, ψυχικά και σωματικά, ανθρώπους. Στη συνέντευξη που προχώρησε στο BHMAGAZINO μιλάει για το έργο της αλλά και για το πώς αυτό τη βοήθησε και στις δικές της δύσκολες προσωπικές στιγμές.

Πατί επιλέξατε να ασχοληθείτε με το δύσκολο και πολλές φορές ταμπού θέμα της ψυχικής υγείας;

«Η σημασία της ψυχικής υγείας δεν έχει γίνει κατανοητή στον βαθμό που θα έπρεπε ακόμη και σήμερα και συχνά το θέμα εξακολουθεί να αντιμετωπίζεται με προκατάληψη. Επέλεξα να ασχοληθώ με αυτό καθώς πιστεύω στη δύναμη του ανοιχτού διαλόγου και των δομών υποστήριξης που βοηθούν τους ανθρώπους να ζήσουν τη ζωή τους με πληρότητα. Πολλοί υποφέρουν σιωπηλά και είναι εξαιρετικά σημαντικό να προβάλλεται και να αναγνωρίζεται η αξία της προσωπικής ευεξίας. Μέσω αυτής

της υποστηρικτικής δράσης, ελπίζουμε να ενθαρρύνουμε τους ανθρώπους να αναζητήσουν βοήθεια χωρίς να ντρέπονται, να απενοχοποιήσουμε τη συζήτηση για το θέμα και να δημιουργήσουμε δομές που να δίνουν προτεραιότητα στην ευζωία».

Πόσο ενήμεροι και ευαισθητοποιημένοι είμαστε στην Ελλάδα επί του θέματος; Εν έτει 2024 θεωρείτε ότι υπάρχει ακόμη κοινωνικό στίγμα απέναντι στους πάσχοντες;
«Στην Ελλάδα, η ενημέρωση για την ψυχική υγεία έχει βελτιωθεί, αλλά το ταξίδι δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα. Γίνονται πιο ανοιχτές συζητήσεις, αλλά το κοινωνικό στίγμα εξακολουθεί να υφίσταται. Τα θέματα ψυχικής υγείας εξακολουθούν να σκεπάζονται ή να αντιμετωπίζονται με αμηχανία ή και με το αίσθημα της αδυναμίας. Γι' αυτό είναι εξαιρετικά σημαντικό να συνεχίσουμε να προωθούμε την εκπαίδευση και την ενσυναίσθηση για το θέμα αυτό, ενώ παράλληλα πρέπει να αλλάξουμε το αφήγημα για την ψυχική υγεία, ώστε να γίνει πιο επικεντρωμένη στο ευ ζην».

Ποιοι θεωρείτε ότι είναι οι λόγοι που υπάρχει αύξηση των κρουσμάτων στους νέους; Μιλάμε όντως για αύξηση ή απλώς στη σύγχρονη εποχή είμαστε σε θέση να κάνουμε περισσότερες διαγνώσεις που ρίχνουν φως σε ένα πρόβλημα ανέκαθεν υπαρκτό;
«Πιστεύω ότι είναι ένας συνδυασμός και των δύο. Από τη μία είμαστε σίγουρα πιο καταρτισμένοι ώστε να μπορούμε να διαγνώσουμε καταστάσεις ψυχικής νόσησης, αλλά και οι νέοι σήμερα αντιμετωπίζουν πρωτοφανή φόρτιση για την ψυχική τους υγεία, τόσο από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης όσο και εξαιτίας της παγκόσμιας αβεβαιότητας, αλλά και των πιεστικών και επιβαρυντικών (πολλές φορές) ακαδημαϊκών και οικογενειακών προσδοκιών. Αυτοί οι παράγοντες, σε συνδυασμό με προσωπικά ζητήματα (που όλοι λίγο-πολύ βιώνουμε), δημιουργούν ένα περιβάλλον όπου οι ψυχικές προκλήσεις είναι πολύ έντονες. Σε κάθε περίπτωση, η αύξηση της ευαισθητοποίησης είναι θετική, διότι παρακινεί όλο και περισσότερους ανθρώπους να ζητήσουν βοήθεια, ενώ παράλληλα υπενθυμίζει τη σπουδαιότητα της διαμόρφωσης μιας υποστηρικτικής κουλτούρας με κατανόηση, ώστε οι νέοι να εξελίσσονται συναισθηματικά».

Εσείς χάσατε τον πατέρα σας πολύ μικρή, ενώ τα χρόνια της μαθητικής σας ζωής τα περάσατε σε οικοτροφείο. Πιστεύετε ότι

αυτά τα δύο γεγονότα, κυρίως το πρώτο, μπορεί να σας άφησε κάποια τραύματα από την παιδική σας ηλικία οπότε είστε πιο ευαίσθητοποιημένοι στα θέματα της ψυχικής υγείας των νέων;

«Είναι αλήθεια ότι η απώλεια του πατέρα μου και το γεγονός ότι πέρασα καθοριστικά για τη διαμόρφωσή μου χρόνια σε οικοτροφείο, με επηρέασαν βαθιά. Με διαμόρφωσαν σε αυτό που είμαι σήμερα και παράλληλα με έκαναν και πολύ πιο ευαίσθητοποιημένη απέναντι στις συναισθηματικές ανάγκες των άλλων. Μπορώ να κατανοήσω το αίσθημα της μοναξιάς και τη συναισθηματική πολυπλοκότητα της παιδικής και εφηβικής ηλικίας. Είναι ίσως ένας από τους λόγους που προασπίζομαι τόσο ένθερμα τα θέματα ψυχικής υγείας και προσπαθώ να αφυπνίσω τον κόσμο για αυτά.

Πιστεύω ακράδαντα ότι οι νέοι πρέπει να αποφύγουν όσο γίνεται να υποστούν τις συνέπειες μιας κρίσης ψυχικής υγείας και, ως εκ τούτου, μας καλώ να ξανασκεφτούμε και να αναθεωρήσουμε τις αντιλήψεις μας σχετικά με την ψυχική υγεία και την ποιότητα ζωής».

Ποια είναι τα πρώτα σημάδια που θα πρέπει να προσέξουν οι γονείς ώστε να μπορέσουν να παρέμβουν εγκαίρως αν το παιδί τους πάσχει από κάποιο ψυχικό νόσημα;
«Είναι σημαντικό να σημειώσω εδώ ότι δεν είμαι γονέας ούτε επαγγελματίας ψυχικής υγείας. Εχω την προσωπική μου εμπειρία και – κυρίως – έχω εντρυφήσει στην έρευνα και περιβάλλομαι από κορυφαίους ειδικούς του θέματος. Η Breathe Hellas υποστηρίζει σθεναρά την πρόληψη, καθώς πολλά θέματα ψυχικής υγείας ξεκινούν στην εφηβεία και επιμένουν για πολλά χρόνια αν δεν εντοπιστούν και δεν αντιμετωπιστούν έγκαιρα. Ένα σημάδι είναι συνήθως μια αλλαγή στη συμπεριφορά των εφήβων και γι' αυτό οι γονείς πρέπει να βρίσκονται κοντά στα παιδιά τους, να κατανοούν τις ανάγκες τους, να είναι ενημερωμένοι και ευαισθητοποιημένοι, αλλά κυρίως να ενθαρρύνουν την ανοιχτή επικοινωνία στο σπίτι. Είναι σημαντικό να υπάρχει ένα ασφαλές περιβάλλον στο οποίο οι νέοι να αισθάνονται άνετα να μιλούν για τα συναισθήματά τους. Στην Breathe Hellas, συνεργαζόμαστε με προγράμματα που εφοδιάζουν τους νέους με εργαλεία και τεχνικές για τη συναισθηματική διαχείριση, την ατομική και συλλογική ευεξία. Αυτό το διάστημα, συνεργαζόμαστε με το Kevin Love Fund (KLF), μια πρωτοβουλία

του αστέρα του NBA Κέβιν Λαβ, η οποία θα φέρει ένα πρόγραμμα σπουδών κοινωνικο-συναισθηματικής αγωγής για τους νέους στην Ελλάδα. Ξεκινώντας με ένα πιλοτικό πρόγραμμα μέσα στο φθινόπωρο, στόχος μας είναι να επεκτείνουμε αυτή την πρωτοβουλία σε ολόκληρη τη χώρα μέσω της εκστρατείας «The Uniform of Hope», δίνοντας έμφαση στην εκπαίδευση και την υποστήριξη της ψυχικής υγείας τόσο στα αστικά κέντρα όσο και στις απομακρυσμένες περιοχές».

Μιλήστε μας για την ιδέα να συμμετάσχουν οι αθλητές μας στην καμπάνια της Breathe Hellas με αφορμή τους Ολυμπιακούς Αγώνες στο Παρίσι.

«Οποιοσδήποτε ασχολείται με τον αθλητισμό μαθαίνει να είναι ανθεκτικός, πειθαρχημένος, να τιμά το ομαδικό πνεύμα, αξίες που είναι πολύτιμες για την ψυχική υγεία. Οι αθλητές συνιστούν σπουδαία πρότυπα για τη νεολαία, καταδεικνύοντας ότι ακόμα και αυτοί οι «ήρωες» αντιμετωπίζουν αποτυχίες και δύσκολες στιγμές και ότι αυτές είναι μέρος της ζωής μας. Καλέσαμε λοιπόν αθλητές να συμμετάσχουν στην εκστρατεία της Breathe Hellas, για να συμβάλουν στην άρση του στίγματος γύρω από την ψυχική ασθένεια, επισημαίνοντας στους νέους ότι γινόμαστε δυνατόι όταν αντιμετωπίζουμε τις προκλήσεις και όχι όταν τις κρύβουμε. Και αυτό γιατί επιδιώκουμε να δημιουργηθούν πρότυπα αυθεντικά, αντί για πρότυπα που δείχνουν μόνο μια εξιδανικευμένη και μη ρεαλιστική εικόνα των πραγματικών συναισθημάτων. Παράλληλα, η εκστρατεία προωθεί τη συναισθηματική διαχείριση μέσω τεχνικών (ασκήσεις αναπνοής, τήρηση ημερολογίου κ.ά.) και «αποοινοκοποιεί» την αποτυχία, θεωρώντας τη μέρος της διαδρομής προς την επιτυχία. Τόσο η ψυχική όσο και η σωματική υγεία είναι εξίσου σημαντικές και η σωματική δραστηριότητα γίνεται εργαλείο για τη συναισθηματική ευεξία. Με την υποστήριξή τους, όλοι οι αθλητές υπογραμμίζουν το μήνυμα ότι η ψυχική υγεία είναι ένα θέμα που μας αφορά όλους και για το οποίο έχουμε συλλογική ευθύνη».

Η καμπάνια πλέον έχει ολοκληρωθεί. Ποια ήταν τα σχόλια από τους νέους; Ελαβαν τα μηνύματα;

«Η ανταπόκριση είναι συγκινητική και απίστευτα ενθαρρυντική. Η εκστρατεία «The Uniform of Hope» είναι μια συντονισμένη προσπάθεια και όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς, το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, η Ελλη-

Ένας νεαρότατος, μόλις 16 ετών, Χέλμουτ Νιούτον φωτογραφίζει τον εαυτό του το 1936 στο Βερολίνο, στο στούντιο της φωτογράφου Υνα.

BERLIN, MEINE LIEBE

Το Helmut Newton Foundation διοργανώνει μια ομαδική έκθεση αφιερωμένη στους τρόπους με τους οποίους απθανατίστηκε η μεταμόρφωση της πόλης από τον θρυλικό γερμανό φωτογράφο αλλά και άλλους δημιουργούς στον εικοστό αιώνα.

© HELMUT NEWTON FOUNDATION

Φωτογραφία από το editorial μόδας του Νιούτον με τίτλο «Berlin, Berlin!» (1979).

© HELMUT NEWTON FOUNDATION

ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΡΙΑΕΝΑ ΑΣΤΡΑΠΕΛΛΟΥ

Μια φορά Βερολινέζος, για πάντα Βερολινέζος. Είναι κάτι που ισχύει στην περίπτωση του Χέλμουτ Νιούτον (1920-2004), του φωτογράφου που αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τη γενέτειρά του στα 18 του χρόνια για να αποφύγει τις διώξεις κατά των Εβραίων αλλά γύρισε θριαμβευτής σε αυτήν, ως ένας από τους πιο γνωστούς, θρυλικούς επαγγελματίες του métier του. Καθώς λοιπόν συμπληρώνονται 20 χρόνια από τη δημιουργία του Helmut Newton Foundation, το Ίδρυμα όπου φυλάσσεται το αρχείο του όπως και εκείνο της συζύγου του, Αλις Σπρινγκς/Τζουν Μπράουν (1923-2021), και φιλοξενείται στο Museum für Fotografie, διοργανώνει μια έκθεση αφιερωμένη στην πόλη όπου γαλουχήθηκε ο επονομαζόμενος

«King of Kinks», ο φωτογράφος των αισθησιακών, στυλιζαρισμένων εικόνων με τη σαδομαζοχιστική essence και το περίφημο μόντο «είμαι ένας ηδονοβλεψίας, αλλά είμαι ένας επαγγελματίας ηδονοβλεψίας». Η «Berlin, Berlin. 20 Years of the Helmut Newton Foundation» (έως τα μέσα Φεβρουαρίου της επόμενης χρονιάς) δανείζεται τον τίτλο της από το ομώνυμο πορτφόλιο μόδας με τις φωτογραφίες που είχε τραβήξει ο Νιούτον στη διχοτομημένη μεγαλούπολη το 1979, έπειτα από ανάθεση της γερμανικής «Vogue» και με αφορμή την επανέκδοση του περιοδικού στη χώρα – το κόνσεπτ της συγκεκριμένης φωτογραφικής επικεντρωνόταν στα μέρη όπου είχε περάσει τα παιδικά και τα νεανικά του χρόνια. Στην έκθεση, που φέρει το όνομα αυτής της εμβληματικής δουλειάς του Νιούτον, παρουσιάζονται περί-

● Φωτογραφία της Υνα που διαφημίζει γυναικείες κάλτσες το 1935.

© ERENCHEMERSCHAFT BRAND FISCHER/ARND BRONKHORST GALLERY BERLIN

Καθώς συμπληρώνονται 20 χρόνια από τη δημιουργία του Helmut Newton Foundation, το Ίδρυμα όπου φυλάσσεται το αρχείο του γερμανού φωτογράφου διοργανώνει μια έκθεση αφιερωμένη στην πόλη όπου γαλουχήθηκε ο επονομαζόμενος «King of Kinks»

που εκατό φωτογραφίες του που συνδέονται άμεσα με την πόλη του Βερολίνου. Γιατί ακόμα και στη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου και της ανέγερσης του Τείχους επέστρεψε στο (Δυτικό) Βερολίνο για να ενοικιάσει για περιοδικά όπως τα «Constance», «Adam» ή «Vogue Europe». Όπως έχει δηλώσει ο διευθυντής και επιμελητής του Helmut Newton Foundation, δρ Ματίας Χάρντερ: «Νομίζω ότι ο Νιούτον επιθυμούσε πολύ να γυρίσει στο Βερολίνο και να έχει το «εν λευκώ» από τα περιοδικά μόδας προκειμένου να πραγματοποιεί κάτι το οποίο δεν μπορούσε να κάνει αλλού. Δεν ξέρω αν αυτό οφειλόταν στους εξωτερικούς ή στους εσωτερικούς χώρους, στα μοντέλα που χρησιμοποιούσε ή σε οτιδήποτε τέλος πάντων δεν μπορούσε να βρει σε κάποια άλλη πόλη». Ο Νιούτον επανερχόταν αδιάκοπα στα ερε-

θίσματα της νιότης του, νοσταλγώντας το Βερολίνο που έβλεπε να μεταμορφώνεται θεαματικά. Στην έκθεση παρουσιάζονται φωτογραφίες από τη σειρά «Mata Hari Spy Story» (1963) με πρωταγωνίστρια το πανέμορφο μοντέλο Γκίτα Σίλινγκ στον ρόλο της θρυλικής διπλής κατασκόπου που έδρασε στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, σε ένα σενάριο σκηνοθετημένο από τον Νιούτον με φόντο το Τείχος του Βερολίνου. Επειδή όμως λεπτομέρεια αυτού του φόντου υπήρξε και μια αναμνηστική πλάκα αφιερωμένη σε έναν από τους πρώτους ανθρώπους που έπεσαν νεκροί από πυρά συνοριοφυλάκων της Λαοκρατικής Δημοκρατίας της Γερμανίας στην προσπάθειά τους να αποδράσουν στο Δυτικό Βερολίνο και στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, ο γερμανικός Τύ-

πος αντέδρασε με μεγάλη σφοδρότητα. Ο Νιούτον «απέδρασε» για δεύτερη φορά από την πόλη του και δεν επέστρεψε σε αυτήν παρά μόνο στα τέλη της δεκαετίας του '70. Η σύνδεσή του με το Βερολίνο υπήρξε πάντως διαχρονική και εμφανής στις πολυάριθμες φωτογραφίες που τράβηξε μπροστά στο Τείχος μέσα στα χρόνια, συχνά στην Πύλη του Βρανδεμβούργου αλλά και σε λόμπι ξενοδοχείων: σε πολυτελή καταλύματα όπως το Hilton αλλά και σε παλιομοδίτικες πανσιόν όπως η Pension Florian, ένας πρώην οίκος ανοχής των Ναζί, το σημείο όπου φωτογράφησε το μοντέλο Τζέι Καπιτέν φορώντας μόνο τον γύφο στο πόδι και στον λαιμό της και κρατώντας ένα μπαστούνι.

Πορτρέτο μιας πόλης
Εκτός από το να αναδειξει το

© HERTZ ZIMMERMAN, COURTESY COLLECTION DE GAMES

● Το εσωτερικό του κτιρίου που φιλοξενούσε το νομοθετικό σώμα (Palast der Republik) της Λαοκρατικής Δημοκρατίας της Γερμανίας, φωτογραφημένο το 2005 από τον Χαφ Τσίμερμαν.

Ο «ΤΡΑΧΥΣ» ΤΡΑΜΠ ΚΑΙ Η «ΑΟΣΜΙΗ» ΧΑΡΙΣ

Ανθρωποι της ελληνικής ομογένειας στις ΗΠΑ μιλούν για τις επερχόμενες προεδρικές κάλπες και σχολιάζουν το προεκλογικό κλίμα στην υπερδύναμη, ενώ παράλληλα κρίνουν τους δύο υποψήφιους «πλανητάρχες».

ΑΠΟ ΤΗΝ
ΝΤΙΑΝΑ ΚΑΡΤΣΑΓΚΟΥΑΗ

Κάτι λιγότερο από ένας μήνας απομένει μέχρι να ολοκληρωθεί η πιο σύντομη προεκλογική εκστρατεία των τελευταίων δεκαετιών στις ΗΠΑ, καθώς οι αμερικανοί πολίτες θα κληθούν την Τρίτη 5 Νοεμβρίου να εκλέξουν τον ή την 47ο/η πρόεδρο της χώρας. Ανατρεπτικά ντιμπέιτ, διαμάχες στις οποίες λαμβάνουν μέρος αστέρες της βιομηχανίας του θεάματος καθώς και μερικοί από τους πιο πλούσιους ανθρώπους του πλανήτη (μερικές φορές αυτά τα δύο ταυτίζονται), απόπειρες δολοφονίας κατά του Ρεπουμπλικανού υποψηφίου, σκάνδαλα, καταστροφικοί τυφώνες, και όλα αυτά ενώ η ανθρωπότητα παρακολουθεί δύο ολέθριους πολέμους (σε Ουκρανία και Μέση Ανατολή) να μαίνονται – αμφότεροι ξεκίνησαν στην τετραετία Μπάιντεν –, χωρίς να διαφαίνεται κάποια ελπίδα για κατάπαυση του πυρός. Αυτό είναι σε γενικές γραμμές το πλαίσιο της ιστορικής αναμέτρησης μεταξύ του 78χρονου Ντόναλντ Τραμπ και της 59χρονης Κάμαλα Χάρις. Οι δύο υποψήφιοι είναι σχεδόν ισοδύναμοι στις δημοσκοπήσεις (το BBC δίνει ένα μικρό προβάδισμα της τάξεως του 3% στην Κάμαλα Χάρις – 39% έναντι 36% που δίνεται στον Τραμπ). Οι πολίτες γνωρίζουν πολύ καλά τη φιλοσοφία και τις πολιτικές απόψεις αμφότερων των υποψηφίων σε μια σειρά από θέματα, καθώς έχουν υπάρξει βασικοί πυλώνες των δύο τελευταίων κυβερνήσεων, με τον Ντόναλντ Τραμπ να έχει υπηρετήσει ως πρόεδρος από το 2017 ως τον Ιανουάριο του 2021 και την ενεργεία αντιπρόεδρο Κάμαλα Χάρις να έχει αναλάβει από τον Ιανουάριο του 2021, υποστηρίζοντας απολύτως τις πολιτικές αποφάσεις του σημερινού προέδρου, Τζο Μπάιντεν.

Τουλάχιστον αυτά είναι τα συμπεράσματα που εξαγάγουμε παρακολουθώντας εξ αποστάσεως τα πολιτικά γεγονότα να εκτυλίσσονται. Πώς όμως τα βιώνουν από πρώτο χέρι οι πολίτες

στις ΗΠΑ; Αισθάνονται την ίδια πόλωση που στην αμερικανική κοινωνία ξεκίνησε από την πρώτη εκλογική νίκη του Ντόναλντ Τραμπ το φθινόπωρο του 2016; Ποιοι είναι οι παράγοντες που βαραίνουν περισσότερο στη δική τους συνείδηση ώστε να στηρίξουν κάποιον από τους δύο διεκδικητές του Οβάλ Γραφείου; Μιλήσαμε με Ελληνες που μένουν στις ΗΠΑ και μας δίνουν τη δική τους οπτική γωνία.

Κοινωνικά Ζητήματα έναντι οικονομίας

Τα λεγόμενα «κοινωνικά ζητήματα» πάντοτε διαδραμάτιζαν σημαντικό ρόλο στην πρόθεση ψήφου των Αμερικανών, οι περισσότεροι όμως υποστηρίζουν ότι στην κάλπη το λεγόμενο «bottom line» – δηλαδή η οικονομία – καθορίζει την τελική ψήφο (διαχρονικό άλλωστε το σύνθημα «It's the economy, stupid!»). Τουλάχιστον αυτό υποστήριξε ο Δημήτρης Ρομποτής, δημοσιογράφος και εκδότης τα τελευταία 19 χρόνια του περιοδικού «NEO», με έδρα τη Νέα Υόρκη, όταν ρωτήθηκε ποιο είναι το σημαντικότερο ζήτημα

για τους Αμερικανούς: «Η τσέπη των πολιτών, όπως και στην Ελλάδα. Όλα τα άλλα έπονται. Η ζωή έχει γίνει εξαιρετικά δύσκολη για τους φτωχούς και τους μικρομεσαίους. Η πληρωμή του νοικιού κάθε μήνα ή της δόσης για το στεγαστικό δάνειο είναι μια οδυνηρή πρόκληση. Αφήστε το σουπερμάρκετ, που μοιάζει πλέον κοσμηματοπωλείο. Επίσης η δημόσια ασφάλεια. Τα πράγματα, ιδιαίτερα στις μεγάλες πόλεις, είναι λίαν προβληματικά. Τα υπόλοιπα είναι δευτερεύοντα και τριτεύοντα. Ο κόσμος δεν μπορεί να ζήσει και είμαι σίγουρος ότι εσείς στην Ελλάδα μπορείτε να αντιληφθείτε τι σημαίνει αυτό. Καλές οι ιδέες, οι θρησκείες, οι φιλοσοφίες, οι θεωρίες, οι ιδεολογίες, αλλά ο μέσος πολίτης ενδιαφέρεται πρωτίστως για το πώς θα τα βγάλει πέρα».

Σε λίγο διαφορετικό μήκος κύματος, η δρ Εύα Ζαρκαδούλα, ερευνήτρια στο Εθνικό Εργαστήριο του Οουκ Ριτζ (ORNL) στο Τενεσί, με αντικείμενο την Υπολογιστική Επιστήμη Υλικών, που έχει άμεση σχέση με τις εναλλακτικές μορφές ενέργειας. Για την

JIM LO SCALZO/ENP

ίδια, παρόλο που αναγνωρίζει ότι η οικονομία και η ακρίβεια είναι ένας καθοριστικός παράγοντας για όλους, έχουν μεγάλη σημασία τα κοινωνικά ζητήματα: «Προσωπικά, με ενδιαφέρουν θέματα, μέσα σε όλα τα άλλα, που έχουν να κάνουν με τη διαφορετικότητα, τη συμπεριληψη και την ισότητα. Να καταλαβαίνουμε τους άλλους ανθρώπους και να είμαστε δίκαιοι. Όταν ήταν ο Τραμπ πρόεδρος, υπήρξε εντολή να απαγορευτεί το diversity training και τότε ήμουν, όπως και τώρα, αναμειγμένη

με το "employee resource group" που αφορούσε τις γυναίκες (εθελοντικές ομάδες υπό την ηγεσία των εργαζομένων, στόχος των οποίων είναι να προωθήσουν έναν εργασιακό χώρο αποδοχής και ενθάρρυνσης της διαφορετικότητας), οπότε δεν μου άρεσε αυτό. Ενα άλλο σημείο που με είχε προβληματίσει ήταν η ανατροπή της απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου, γνωστής ως "Roe v. Wade", για τις αμβλώσεις. Προερχόμενη από μια οικογένεια μεσαίας τάξης, υποστηρίζω τη μεσαία τάξη, την εύκολη πρόσβαση στην περίθαλψη και την παιδεία, καθώς και τη φορολόγηση των πλούσιων. Αυτά που πιστεύω ταιριάζουν πιο πολύ με όσα προεβεί η Χάρις και ξέρω ότι υποστηρίζει τις αποφάσεις των γυναικών για την ιατρική τους φροντίδα, αλλά και είναι υπέρμαχος των δικαιωμάτων της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας». Η δρ Ζαρκαδούλα έχει και έναν επιπλέον λόγο να γέρνει προς την κυβέρνηση Μπάιντεν, καθώς όπως λέει: «Επειδή είμαστε κρατικός οργανισμός, η χρηματοδότηση των προγραμμάτων έρευνας θα εξαρτηθεί από το αποτέλεσμα των εκλογών και η κάθε κυβέρνηση έχει τη δική της ατζέντα. Η κυβέρνηση Μπάιντεν είχε κάνει πιο πολλές επενδύσεις στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας σε σχέση με εκείνη του Τραμπ. Βέβαια τα προγράμματα που "τρέχουν" τώρα θα συνεχίσουν για κάποιο διάστημα ό,τι κι αν γίνει, αλλά σίγουρα θα αλλάξουν το budget και οι εγκρίσεις».

Η Κάμαλα Χάρις κατά τη διάρκεια της πρόσφατης ομιλίας της για την πρώτη επέτειο της τραγωδίας της 7ης Οκτωβρίου 2023.

REUTERS

Ο 45ος πρόεδρος των ΗΠΑ, Ντόναλντ Τραμπ, στους εορτασμούς για την επέτειο της Ελληνικής Επανάστασης του 1821 που πραγματοποιήθηκαν στον Λευκό Οίκο στις 18 Μαρτίου 2019.

καθώς μετά δεν θα έχουν κανένα κοινωνικό θέμα που να τους δίνει ψήφους».

Η Χάρις ως αντιπρόεδρος

Για μια κακή θητεία της Κάμαλα Χάρις κάνουν λόγο ο Ντίνος Σιαμάς και ο Δημήτρης Ρομποτής, με τον πρώτο να υποστηρίζει πως «ήταν η λιγότερο δημοφιλής αντιπρόεδρος στην Ιστορία από τότε που άρχισαν να διενεργούνται δημοσκοπήσεις και η δημοτικότητα της ανέβηκε με την υποψηφιότητα», ενώ ο δεύτερος την αποκαλεί «εντελώς άχρωμη και άοσμη, παρόλο που οι φυσικές αδυναμίες του Μπάιντεν της άφηναν μεγάλο περιθώριο να βγει μπροστά». Κατά τα άλλα, τη θεωρεί πολύ αξιόλογη και ικανή, αλλά όχι για πρόεδρο: «Δεν ήξερε πώς να κινηθεί και αμφιβάλλω αν ξέρει τώρα. Στην ερώτησή σας αν μπορεί να κερδίσει, η απάντηση είναι ναι, κατηγορηματικά. Εδώσε νέα πνοή στην τελειωμένη υποψηφιότητα των Δημοκρατικών και ήδη κινητοποιεί μεγάλα κομμάτια του πληθυσμού, γυναίκες, Αφροαμερικανούς κ.λπ. Το θέμα όμως είναι αν θα μπορέσει να τους κατεβάσει στην κάλη, γιατί πολλοί φωνάζουν, αλλά περισσότεροι δεν ψηφίζουν».

Η δρ Ζαρκαδούλα, από την άλλη, δεν τη θεωρεί «απούσα» αντιπρόεδρο: «Νομίζω ότι ο ρόλος του αντιπροέδρου είναι να υποστηρίξει τον πρόεδρο και δεν μπορεί να έχει την ίδια έκθεση. Φρόντιζαν διαφορετικά πράγματα και θεωρώ ότι ήταν σπουδαίο που είχαμε μια μαύρη γυναίκα σε αυτό το πόστο, όπως και θέλω να ζήσω ως ιστορικό γεγονός το να γίνει πρόεδρος μια "diverse" γυναίκα, μορφωμένη, που ξέρει τους νόμους, που είναι χρόνια στην πολιτική σκηνή, κόρη μεταναστών και black Indian-American. Δεν θα την υποστηρίζα όμως αν δεν ήταν παράλληλα και ικανή για τη θέση. Όσο για τον Μπάιντεν, παρά το ομολογουμένως κακό ντιμπέιτ, δεν πιστεύω ότι αυτό ακυρώνει όλη του την πορεία ως πολιτικού και όσα έχει κάνει. Και ο Τραμπ έχει την ίδια ηλικία με τον Μπάιντεν και έχει και όλες τις περιπέτειες με τον νόμο. Κανείς δεν ασχολείται με αυτό. Τουλάχιστον προς το παρόν».

Οι Ελληνοαμερικανοί ψηφίζουν Τραμπ

Ο Δημήτρης Ρομποτής θεωρεί άκυρη την ερώτηση: «Ποια ελληνοαμερικανική κοινότητα; Η ελληνόφωνη, η αγγλόφωνη, αυτή από μεικτούς γάμους; Για χρόνια χτυπιέμαι ότι δεν υπάρχει ΜΙΑ ελληνοαμερικανική κοινότητα, αλλά πολλές! Πρόκειται για εντελώς ανομοιογενή σώματα που δεν πρέπει να στριμώχνονται κάτω από μία ταμπέλα. Κάποια στιγμή και το ελληνικό κράτος θα πρέπει να αντιληφθεί ότι η πραγματικότητα έχει προ πολλού αντικαταστήσει το όποιο όνειρο. Στην ερώτησή σας, τώρα, οι Ελληνοαμερικανοί και οι "Αμερικανοέλληνες", όσοι έχουν τον χρόνο και τη διάθεση να ασχοληθούν με τα κοινά, καλύπτουν σχετικά ισομερές το δικομματικό φάσμα. Αντιμετωπίζουν πολλά από τα

Αυτό είναι κάτι που θεωρεί λάθος από την πλευρά του ο Ντίνος Σιαμάς, πρώην καθηγητής Ιστορίας με πτυχία στην Ψυχολογία και τις Πολιτικές Επιστήμες, ο οποίος έχει διδάξει και Οικονομία και τώρα δραστηριοποιείται επιχειρηματικά στη Νέα Υόρκη σε διάφορους τομείς: «Αυτό που ξέρω εγώ είναι ότι την οικονομία την κινεί η ενέργεια, το πετρέλαιο. Η κυβέρνηση Μπάιντεν ακύρωσε τις περισσότερες νέες και υπάρχουσες ομοσπονδιακές μισθώσεις γης για εξερεύνηση πετρελαίου και αυτό είχε σχεδόν άμεση επίδραση στις τιμές του μαύρου χρυσού, καθώς οι αγορές ανταποκρίνονται στις εκάστοτε πολιτικές. Αντίθετα, επένδυσε σε ανανεώσιμες πηγές, όπως είναι οι ανεμογεννήτριες – ένα θέμα που απασχολεί πολύ και την Ελλάδα, με αρνητικές συνέπειες για το φυσικό τοπίο. Οι ακυρώσεις των μισθώσεων ανέβασαν τις τιμές και έτσι το ακριβότερο πετρέλαιο συμπάρεσυρε και τα υπόλοιπα αγαθά. Ανέβηκε ο πληθωρισμός. Όσο ήταν πρόεδρος ο Τραμπ, για πρώτη φορά στην πρόσφατη ιστορία μας εξάγαμε περισσότερο πετρέλαιο από όσο εισάγαμε και άρα ήμασταν "ενεργειακά ανεξάρτητοι" και ο πληθωρισμός έφτασε μέχρι και το 1,4% (μέσος όρος 1,9%), με τον Μπάιντεν κάποια στιγμή άγγιξε και το 9,1% (μέσος όρος 5,2%). Βέβαια έπαιξαν ρόλο και οι πόλεμοι και εδώ να τονίσω ότι στη διάρκεια της θητείας του Τραμπ δεν ξεκίνησε ούτε ένας πόλεμος, αντίθετα, μέ-

σα σε πολλά άλλα, είχε συμβάλει στη δημιουργία σχέσεων ειρήνης ανάμεσα στο Ισραήλ και τέσσερα αραβικά κράτη με τα λεγόμενα "Abraham Accords". Παράλληλα, είχε περιορίσει και το Ιράν, αλλά και την Κίνα. Υποστήριξε την επιβολή φορολόγησης των εισαγόμενων προϊόντων στις ΗΠΑ και άλλα πολλά».

Ο κ. Σιαμάς αναφέρεται και στα κοινωνικά ζητήματα και ειδικά σε εκείνα που αφορούν τα τρανς άτομα. Υποστηρίζει το δικαίωμά τους να αυτοπροσδιορίζονται όπως θέλουν, αλλά ότι αυτό αφορά μια πολύ μικρή μειονότητα των πολιτών, ενώ η λεγόμενη «προοδευτική ελίτ» το έχει αναγάγει σε μείζον ζήτημα: «Έχω πτυχίο Ψυχολογίας και έχω μελετήσει το "gender dysphoria". Θεωρώ ότι είναι αδύνατον για έναν άνδρα να ξέρει ακριβώς πώς είναι να είσαι γυναίκα βιολογικά, με όλες τις σωματικές ιδιαιτερότητες, όπως και οι γυναίκες δεν ξέρουν πώς είναι να είσαι άνδρας, αλλά δεν με πειράζει καθόλου να προσφωνώ τον καθένα όπως θέλει. Και θα το κάνω. Δεν σημαίνει ότι συμφωνώ. Το ίδιο νομίζω ότι αισθάνεται και η πλειονότητα των ανθρώπων. Οποσδήποτε είμαι κατά της μετάβασης φύλου σε ανήλικους. Το πρόβλημα προκύπτει με την υπερβολή και την επιβολή μιας ρητορικής στο κοινωνικό σύνολο. Οκτώ χρόνια πριν, αν έψαχνες στο Google, περίπου 700.000 άνθρωποι στις ΗΠΑ ένωσαν δυσφορία φύλου και 200.000 είχαν προχωρήσει

Οι Ελληνοαμερικανοί και οι "Αμερικανοέλληνες", όσοι έχουν τον χρόνο και τη διάθεση να ασχοληθούν με τα κοινά, καλύπτουν σχετικά ισομερώς το δικομματικό φάσμα. Αντιμετωπίζουν πολλά από τα προβλήματα και τις συνθήκες που αντιμετωπίζουν οι υπόλοιποι Αμερικανοί. Και αναλόγως επιλέγουν ποιον θα ψηφίσουν. Είναι μύθος ότι οι περισσότεροι είναι με τον Τραμπ, όπως και παλαιότερα που έλεγαν ότι οι περισσότεροι είναι με τους Δημοκρατικούς

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΡΟΜΠΟΤΗΣ

σε επέμβαση. Τώρα ο πρώτος αριθμός έχει φτάσει περίπου τα 1,5 εκατομμύρια. Ολοι αυτοί οι αριθμοί αντιπροσωπεύουν ένα ποσοστό του πληθυσμού μικρότερο του 1%. Αρα η αριστερή ελίτ θέλει να κανονικοποιήσει κάτι που είναι πραγματικά εξαιρετικά σπάνιο. Όσο για τις αμ-

βλώσεις, είμαι υπέρ τού να αποφασίζονται οι γυναίκες, παρόλο που προσωπικά θεωρώ ότι είναι λάθος. Οι Δημοκρατικοί είχαν πολλές ευκαιρίες να θεσπίσουν εθνικό νόμο που να νομιμοποιεί τις αμβλώσεις και δεν το έκαναν γιατί δεν τους συμφέρει να φύγει το ζήτημα από την ατζέντα,